

Jerzy Płaza

Świadczenia przedemerytalne

- warunki nabywania
- wysokość
- waloryzacja
- zasady zmniejszania lub zawieszania świadczeń
- ujednolicony tekst ustawy o świadczeniach przedemerytalnych z orzecznictwem Wojewódzkich Sądów Administracyjnych
- akty wykonawcze do ustawy
- wyciągi z innych aktów prawnych dotyczące świadczeń

WROCLAW 2006

Część I

INFORMACJA OGÓLNA

Do zasad nabywania i utraty prawa do świadczeń przedemerytalnych oraz ich zawieszania, wypłaty i finansowania, stosowane były do końca lipca 2004 r. przepisy (uchylonej od 1 czerwca 2004 r.) ustawy z dnia 14.12.1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (j.t. Dz.U. z 2003 r. Nr 58, poz. 514 ze zm., ost. zm. Dz.U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593). Natomiast od 1 sierpnia 2004 r. (a część przepisów już od 1 czerwca 2004 r. – mniej istotne dla ubiegających się o świadczenia) stosuje się przepisy nowej ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. Nr 120 poz. 1252). Nowe przepisy wprowadziły m.in. znaczne zaostrzenie kryteriów przyznawania świadczeń przedemerytalnych (podwyższenie granicy wieku, uprawniającej do ubiegania się o przyznanie prawa do świadczenia), wydłużyły też okres oczekiwania na przyznanie świadczenia (pierwsze 6 miesięcy po zarejestrowaniu zwykły zasiłek dla bezrobotnych od 01.06.2006 r. w wys.: 426,40zł lub 532,90 zł lub 639,50 zł) oraz wprowadziły jednakową wysokość świadczenia (brutto - 670,00 zł; netto - ok. 583,50 zł a dla przyznawanych od **01.03.2006 r.** brutto – **711,54 zł**; netto – **ok. 613, 40 zł** dla wszystkich uprawnionych za wyjątkiem, rencistów których świadczenie nie może być wyższe niż ostatnio otrzymywana renta przed przejściem na świadczenie.

Część II

ŚWIADCZENIA PRZEDEMERYTALNE PRYZNAWANE OD 01.08.2004 R.

(praktycznie od 01.02.2005 r. – po 6 miesiącach zasiłku)

Warunki nabycia:

KOBIETY:

- 1/ wiek **56 lat + 20 lat** staż emerytalny (tj. okresy składkowe, nieskładkowe oraz uzupełniające) w tym staż **6 miesięcy** zatrudnienia u ostatniego pracodawcy + zwolnienie tylko z powodu **likwidacji lub niewypłacalności** pracodawcy, lub
- 2/ wiek **55 lat + 30 lat** - staż emerytalny (jak w pkt. 1)) w tym staż **6 miesięcy** zatrudnienia u ostatniego pracodawcy + **zwolnienie tylko z przyczyn dotyczących pracodawcy** (w rozumieniu przepisów „ustawy o promocji zatrudnienia”), lub
- 3/ wiek **56 lat + 20 lat** staż emerytalny (jak w pkt. 1) w tym **24 miesiące** prowadzenia nieprzerwanej pozarolniczej działalności gospodarczej do dnia ogłoszenia upadłości (i za ten okres opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne), lub
- 4/ wiek **55 lat + 20 lat** staż emerytalny (jak w pkt. 1) + zarejestrowanie się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu **30 dni** od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy pobieranej nieprzerwanie przez okres **co najmniej 5 lat**, lub
- 5/ **bez wieku + 35 lat** staż emerytalny (jak w pkt. 1) w tym staż **6 miesięcy** u ostatniego pracodawcy + zwolnienie tylko z przyczyn dotyczących pracodawcy (w rozumieniu przepisów ustawy „ustawy o promocji zatrudnienia”), lub
- 6/ **bez wieku + 34 lat** staż emerytalny (jak w pkt. 1), w tym **6 miesięcy** u ostatniego pracodawcy, osiągnięty do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego zwolnienie tylko z powodu likwidacji lub niewypłacalności pracodawcy (w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy).

Uwaga! Zarówno kobieta jak i mężczyzna ubiegający się o świadczenie przedemerytalne oprócz warunków wymienionych w wariantach od 1 – 6 musi spełnić warunek wstępny, tj. w momencie składania wniosku musi mieć prawo do zasiłku (zwykłego) dla bezrobotnych czyli w ciągu ostatnich 18 miesięcy musi przepracować przynajmniej 365 dni, z wynagrodzeniem co najmniej równym płacy minimalnej (w 2005 r. – 849,00 zł/miesiąc; w 2006 r. – 899,10 zł/miesiąc), choć niekoniecznie na etacie – może być np. umowa zlecenia.

MĘŻCZYŹNI:

- 1/ wiek **61 lat + 25 lat** staż emerytalny (tj. okresy składkowe, nieskładkowe oraz uzupełniające) w tym staż **6 miesięcy** zatrudnienia u ostatniego pracodawcy + zwolnienie tylko z powodu **likwidacji lub niewypłacalności** pracodawcy, lub
- 2/ wiek **60 lat + 35 lat** - staż emerytalny (jak w pkt. 1)) w tym staż **6 miesięcy** zatrudnienia u ostatniego pracodawcy + **zwolnienie tylko z przyczyn dotyczących pracodawcy** (w rozumieniu przepisów „ustawy o promocji zatrudnienia”), lub
- 3/ wiek **61 lat + 25 lat** staż emerytalny (jak w pkt. 1) w tym **24 miesiące** prowadzenia nieprzerwanej pozarolniczej działalności gospodarczej do dnia ogłoszenia upadłości (i za ten okres opłacił składki na ubezpieczenia społeczne), lub
- 4/ wiek **60 lat + 20 lat** staż emerytalny (jak w pkt. 1) + zarejestrowanie się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu **30 dni** od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy pobieranej nieprzerwanie przez okres **co najmniej 5 lat**, lub

- 5/ **bez wieku + 40 lat** staż emerytalny (jak w pkt. 1) w tym staż **6 miesięcy** u ostatniego pracodawcy + zwolnienie tylko z przyczyn dotyczących pracodawcy (w rozumieniu przepisów ustawy „ustawy o promocji zatrudnienia”), lub
- 6/ **bez wieku + 39 lat** staż emerytalny (jak w pkt. 1), w tym **6 miesięcy** u ostatniego pracodawcy, osiągnięty do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego zwolnienie tylko z powodu likwidacji lub niewypłacalności pracodawcy (w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy).

Wysokość:
(od 01.06.2006 r.)

- **w okresie pierwszych 6 miesięcy od zarejestrowania** – świadczenie wypłacane jest przez Powiatowy Urząd pracy jako zwykły zasiłek dla bezrobotnych w wysokości uzależnionej od stażu „uprawniającego do zasiłku” (tj. praca z wynagrodzeniem za które opłacane była składka na Fundusz Pracy + ewentualnie wojsko, urlop wychowawczy itp.), tj.:

<u>przy stażu mniej niż 5 lat:</u>	80% zasiłku podstawowego, tj. brutto: 426,40 zł ; netto: ok. 385,30 zł ,
<u>przy stażu od 5 do 20 lat:</u>	100% zasiłku podstawowego, tj. brutto: 532,90 zł ; netto: ok. 470,50 zł ,
<u>przy stażu co najmniej 20 lat:</u>	120% zasiłku podstawowego, tj. brutto: 639,50 zł ; netto: ok. 555,80 zł .

- **po 6 miesiącach aż do uzyskania emerytury** – przyznawane i wypłacane przez ZUS jako stałe świadczenie w jednakowej wysokości: **711,54 zł** brutto (netto ok. **613,40 zł**) dla wszystkich uprawnionych za wyjątkiem rencistów, których świadczenie nie może być wyższe niż ostatnio otrzymywana renta przed przejściem na świadczenie.

Waloryzacja:

Świadczenia przedemerytalne, w tym świadczenia zmniejszone o kwoty osiąganych dodatkowych przychodów jak również zasiłki przedemerytalne i świadczenia przedemerytalne (przyznane w oparciu o dawne już nieobowiązujące przepisy) będą waloryzowane na zasadach i w terminach przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

Od 01.03.2006 r. wskaźnik waloryzacji dla tych świadczeń wyniósł : **6,2%** dla świadczeń przyznanych do 28.02. 2005 r. i **2,3%** dla świadczeń przyznanych od 01.03.2005 r. do 28.02.2006 r.

Zasady zmniejszania i zawieszania:

Limity dopuszczalnych przychodów w okresie od 01.03.2006 r. r. do 28. 02.2007 r.:

▪ miesięczna dopuszczalna kwota przychodu	1.190,20 zł
▪ roczna dopuszczalna kwota przychodu	14.282,40 zł
▪ miesięczna graniczna kwota przychodu	1.666,20 zł
▪ roczna graniczna kwota przychodu	19.994,40 zł

Wysokość świadczeń pobieranych w okresie od 01.03.2006 r. do najbliższej (prawdopodobnie przez 3 lata) waloryzacji (w zł/miesiąc) w kwotach brutto i (netto):

Uwaga! Wszystkie kwoty świadczeń zostały podane w wartościach brutto oraz w wartościach netto (w nawiasach). Przy wyliczaniu kwoty netto świadczeń uwzględniono zaliczkę na podatek (19%), składkę na ubezpieczenie zdrowotne (1,0%) - nie podlegającą odliczeniu od podatku oraz kwotę zmniejszającą zaliczkę na podatek (44,17 zł/m-c).

642,62 (ok. 558,30)	- dawny zasiłek przedemerytalny w minimalnej wysokości (120% zasiłku podstawowego),
856,82 (ok. 729,60)	- dawny zasiłek przedemerytalny w maksymalnej wysokości (160% zasiłku podstawowego),
1.070,92 (ok. 900,90)	- dawne maksymalne świadczenie przedemerytalne (200% zasiłku podstawowego) przyznawane jako 80% hipotetycznej emerytury,
powyżej	- dawne świadczenie przedemerytalne przyznawane jako 90% hipotetycznej emerytury (bez określonej maksymalnej kwoty tego świadczenia),
1.070,92 (ok. 900,90)	- świadczenie przedemerytalne przyznawane od 01.08.2004 r. (na nowych zasadach) w jednakowej wysokości dla wszystkich uprawnionych, z wyłączeniem osób przechodzących na świadczenie po utracie renty z tytułu niezdolności do pracy, której wysokość wynosiła mniej niż 711,54 zł, (świadczenie tych osób nie może być wyższe niż ostatnio otrzymywana renta przed przejściem na świadczenie),
711, 54 (ok. 613,40)	

597,46 (ok. 522,10)
551,48 (ok. 485,40)
459,57 (ok. 411,80)

- minimalne świadczenia przedemerytalne osób przechodzących na to świadczenie bezpośrednio po utracie renty z tytułu niezdolności do pracy (wysokość świadczenia zależy od rodzaju pobieranej renty).

Przypadki zawieszania i zmniejszania bądź pobierania świadczenia w pełnej wysokości w okresie od 01.03.2006 r. do 28.02.2007 r.:

- **świadczenie pobierane jest w pełnej wysokości** - gdy wysokość świadczenia + dodatkowy przychód z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego w rozumieniu art. 104 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (czyli: zatrudnienia w tym umowa zlecenia i inne umowy cywilno prawne o podobnym charakterze, służby oraz pozarolniczej działalności gospodarczej) nie przekroczy kwoty dopuszczalnej 1.190,20 zł/m-c (brutto) lub 14.282,40 zł/rok (brutto) w rozliczeniu rocznym.
- **świadczenie jest zawieszane** - gdy osoba pobierająca świadczenie w wysokości przekraczającej kwotę dopuszczalną 1.190,20 zł/m-c (brutto) lub 14.282,40 zł/rok (brutto) w rozliczeniu rocznym i osiągnie jakkolwiek przychód lub gdy osoba pobiera świadczenie w wysokości nie przekraczającej kwoty 1.190,20 zł/m-c (brutto) lub 14.282,40 zł/rok (brutto) w rozliczeniu rocznym i osiągnie dodatkowe przychody w wysokości przekraczającej kwotę graniczną 1.666,20 zł/m-c (brutto) lub 19.994,40 zł/rok (brutto) w rozliczeniu rocznym.
- **świadczenie jest zmniejszane o kwotę przekroczenia pomniejszoną o składki na ubezpieczenia społeczne** - gdy wysokość świadczenia (nie przekraczającego kwoty dopuszczalnej 1.190,20 zł/m-c lub 14.282,40 zł/rok w rozliczeniu rocznym) + dodatkowy przychód (nie większy niż kwota graniczna 1.666,20 zł/m-c lub 19.994,40 zł/rok w rozliczeniu rocznym) przekroczy kwotę dopuszczalną 1.190,20 zł/m-c lub 14.282,40 zł/rok w rozliczeniu rocznym. W takim przypadku kwota przekroczenia, pomniejszona o składki na ubezpieczenia społeczne należne od ubezpieczonego, zmniejsza pobierane świadczenie ale z ograniczeniem, że po zmniejszeniu świadczenie nie może być mniejsze niż 355,77 zł/m-c.

Część III

TEKST USTAWY

(Tekst ustawy uwzględnia stan prawny na dzień 1 czerwca 2006 r.)

USTAWA

z dnia 30 kwietnia 2004 r.

o świadczeniach przedemerytalnych

(Dz.U. z 28 maja 2004 r. Nr 120, poz. 1252)

Art. 1.

Ustawa określa:

- 1) warunki nabywania i utraty prawa do świadczeń przedemerytalnych;
- 2) zasady wypłaty i finansowania świadczeń przedemerytalnych.

Art. 2.

1. **Prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która:**

- 1) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu **likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy**, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej **56 lat -kobieta oraz 61 lat - mężczyzna** i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej **20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn**, lub
- 2) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z **przyczyn dotyczących zakładu pracy**, w rozumieniu

przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001), zwanej dalej "ustawą o promocji zatrudnienia" (*patrz też poz. 1 cz. IV opracowania*), w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej **55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna** oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej **30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn**, lub

- 3) do dnia ogłoszenia **upadłości** prowadziła nieprzerwanie i przez okres nie krótszy niż 24 miesiące **pozarolniczą działalność**, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.), zwanej dalej "ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych" (*patrz też poz. 2 cz. IV opracowania*), i za ten okres opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne oraz do dnia ogłoszenia upadłości ukończyła co najmniej 56 lat - kobieta i 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub
- 4) zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w **ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty** z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie przez okres **co najmniej 5 lat**, i do dnia, w którym ustało prawo do renty, ukończyła co najmniej **55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna** i osiągnęła okres uprawniający do eme-

rytury, wynoszący co najmniej **20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn**, lub

- 5) do dnia rozwiązania stosunku pracy z **przyczyn dotyczących zakładu pracy**, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia (*patrz też poz. 1 cz. IV opracowania*), w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej **35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn**, lub
- 6) do dnia **31 grudnia roku poprzedzającego** rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego, z **powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy**, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej **34 lata dla kobiet i 39 lat dla mężczyzn**.

2. Za okres uprawniający do emerytury, o którym mowa w ust. 1, uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 ust. 1 oraz art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, Nr 64, poz. 593 i Nr 99, poz. 1001), zwanej dalej "ustawą o emeryturach i rentach z FUS" (*patrz też poz. 3 cz. IV opracowania*).

3. **Świadczenie przedemerytalne przysługuje** osobie określonej w ust. 1 **po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych**, o którym mowa w stawie o promocji zatrudnienia (*patrz też poz. 1 cz. IV opracowania*), jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;
- 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia (*patrz też poz. 1 cz. IV opracowania*), albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
- 3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na wniosek osoby zainteresowanej, może przywrócić termin złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 3 pkt 3.

5. Do okresu 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ust. 3, wlicza się:

- 1) okresy, za które, zgodnie z art. 75 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia (*patrz też poz. 1 cz. IV opracowania*), prawo do zasiłku dla bezrobotnych nie przysługiwało;
- 2) okresy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia (*patrz też poz. 1 cz. IV opracowania*), albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych podjętego w tym okresie; w przypadku gdy zatrudnienie lub inna praca zarobkowa ustanie po upływie 6-miesięcznego okresu, o którym mowa w ust. 3 pkt 3, prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje, jeżeli wniosek o przyznanie tego świadczenia zostanie złożony w terminie nieprzekraczającym 14 dni od dnia ustania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu przepisów ustawy o

promocji zatrudnienia (*patrz też poz. 1 cz. IV opracowania*), albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

6. Prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje również osobom, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20 i Nr 96, poz. 959 - *patrz też poz. 4 cz. IV opracowania*), po spełnieniu warunków, o których mowa w ust. 3.

Art. 3.

1. **Kwota świadczenia przedemerytalnego wynosi 670 zł miesięcznie, z wyjątkiem świadczeń** dla osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4, których świadczenie nie może być wyższe niż ostatnio otrzymywana renta.

2. Kwota, o której mowa w ust. 1, podlega waloryzacji na zasadach i w terminach przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

Art. 4.

1. **Prawo do świadczenia przedemerytalnego ustaje:**

- 1) na wniosek osoby pobierającej świadczenie przedemerytalne;
- 2) w dniu poprzedzającym dzień nabycia prawa do emerytury, która jest ustalona decyzją terenowej jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwanej dalej "organem rentowym", lub innego organu emerytalno-rentowego określonego w odrębnych przepisach (*patrz też poz. 3 cz. IV opracowania*);
- 3) z dniem osiągnięcia wieku **60 lat przez kobiety i 65 lat przez mężczyznę**;
- 4) z dniem nabycia prawa własności lub objęcia w posiadanie (samoistne lub zależne) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych przekraczających 2 ha przeliczeniowe albo współwłasności nieruchomości rolnej, jeżeli udział przekracza 2 ha przeliczeniowe;
- 5) wraz ze śmiercią osoby uprawnionej.

2. Prawo do świadczenia przedemerytalnego **ulega zawieszeniu** w przypadku nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty inwalidzkiej albo odjęcia wypłaty renty strukturalnej lub świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej.

3. Wstrzymanie wypłaty świadczenia przedemerytalnego następuje, poczynając od:

- 1) miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym złożono wniosek, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;
- 2) dnia nabycia prawa do emerytury, o której mowa w ust. 1 pkt 2;
- 3) dnia osiągnięcia wieku 60 lat przez kobietę i 65 lat przez mężczyznę;
- 4) dnia nabycia prawa własności lub objęcia w posiadanie (samoistne lub zależne) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych przekraczających 2 ha przeliczeniowe albo współwłasności nieruchomości rolnej, jeżeli udział przekracza 2 ha przeliczeniowe;
- 5) miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym zmarła osoba uprawniona;
- 6) dnia nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty inwalidzkiej albo podjęcia wypłaty renty strukturalnej lub świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej;

7) najbliższego możliwego technicznie terminu płatności, jeżeli wstrzymanie wypłaty świadczenia przedemerytalnego nie było możliwe w terminie, o którym mowa w pkt 2, 4 i 6.

4. W razie nabycia przez osobę uprawnioną do świadczenia przedemerytalnego prawa do renty rodzinnej lub uposażenia rodzinnego wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez uprawnionego.

5. Osoba pobierająca świadczenie przedemerytalne **jest obowiązana zawiadomić organ rentowy** wypłacający to świadczenie o okolicznościach powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do tego świadczenia.

Art. 5.

1. Świadczenie przedemerytalne ulega zmniejszeniu lub zawieszeniu, na zasadach określonych w ust. 2-8 w przypadku osiągnięcia przychodu, o którym mowa w art. 104 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (*patrz też poz. 3 cz. IV opracowania*), zwanego dalej "przychodem".

2. Świadczenie przedemerytalne **ulega zmniejszeniu**, jeżeli łączna kwota świadczenia przedemerytalnego i przychodu przekracza miesięcznie kwotę **50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia** w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych, zwaną dalej "**dopuszczalną kwotą przychodu**", a przychód nie jest jednak wyższy niż kwota **70%** tego wynagrodzenia, zwaną dalej "**graniczną kwotą przychodu**".

3. Jeżeli łączna kwota świadczenia przedemerytalnego i przychodu przekracza dopuszczalną kwotę przychodu, świadczenie przedemerytalne **ulega zmniejszeniu** o kwotę tego przekroczenia pomniejszoną o obowiązkowe składki na ubezpieczenia społeczne należne od ubezpieczonego, ustalone od kwoty tego przekroczenia, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. W przypadku, gdy w wyniku zmniejszenia, o którym mowa w ust. 3, kwota świadczenia przedemerytalnego byłaby niższa niż 335 zł, **świadczenie przedemerytalne wynosi 335 zł**, z zastrzeżeniem ust. 5. Do kwoty świadczenia przedemerytalnego w wysokości 335 zł art. 3 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

5. W przypadku gdy kwota przychodu przekracza **graniczną kwotę przychodu**, świadczenie przedemerytalne **ulega zawieszeniu**.

6. Jeżeli wysokość świadczenia przedemerytalnego jest wyższa od **dopuszczalnej kwoty przychodu**, świadczenie to **podlega zawieszeniu**, niezależnie od kwoty uzyskiwanego przychodu.

7. Przychód uważa się za osiągnięty w miesiącu, w którym został wypłacony.

8. Przy ustalaniu przychodu nie uwzględnia się kwot przychodu należnych za okres przed dniem, od którego ustalono prawo do świadczenia przedemerytalnego.

Art. 6.

1. **Rozliczenie przychodu** następuje w formie rozliczenia rocznego, po zakończeniu roku rozliczeniowego, ustalonego **od dnia 1 marca** każdego roku do **ostatniego dnia lutego** następnego roku.

2. W celu ustalenia, czy zaistniały okoliczności powodujące zmniejszenie lub zawieszenie świadczenia przedemerytalnego, organ rentowy porównuje:

1) łączną kwotę świadczenia przedemerytalnego i przychodu uzyskaną w roku rozliczeniowym z roczną dopuszczalną kwotą przychodu,

2) kwotę przychodu, uzyskanego w roku rozliczeniowym z roczną graniczną kwotą przychodu, z tym że okres, z którego ustala się kwoty roczne, ulega odpowiedniemu skróceniu w roku rozliczeniowym, w którym prawo do świadczenia przedemerytalnego powstało, ustało lub wypłata tego świadczenia była wstrzymana z przyczyn określonych w art. 4 ust. 2 lub 4.

3. Jeżeli łączna kwota świadczenia przedemerytalnego i przychodu uzyskana w roku rozliczeniowym przekroczyła roczną dopuszczalną kwotę przychodu, a kwota przychodu uzyskanego w roku rozliczeniowym nie przekroczyła rocznej granicznej kwoty przychodu, organ rentowy ustala łączną kwotę zmniejszenia w roku rozliczeniowym, zgodnie z art. 5 ust. 3, z uwzględnieniem art. 5 ust. 4.

4. Jeżeli kwota przychodu uzyskanego w roku rozliczeniowym przekroczyła roczną graniczną kwotę przychodu, organ rentowy ustala, że w roku rozliczeniowym świadczenie przedemerytalne podlegało zawieszeniu.

5. Jeżeli w roku rozliczeniowym suma kwot świadczenia przedemerytalnego, o które świadczenie przedemerytalne zostało zmniejszone, lub kwot zawieszonych była niższa niż suma kwot wynikających z przepisów art. 5 ust. 3-5, organ rentowy ustala kwotę nienależnie pobranych świadczeń i dochodzi ich zwrotu na zasadach przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS (*patrz też poz. 3 cz. IV opracowania*).

6. Jeżeli kwota przychodu uzyskanego w roku rozliczeniowym nie powodowała zmniejszenia świadczenia przedemerytalnego lub zawieszenia tego świadczenia, a w okresie tego roku świadczenie przedemerytalne było zawieszane lub zmniejszone - organ rentowy dokonuje zwrotu kwoty świadczenia, wynikającej z rozliczenia.

7. Osoba pobierająca świadczenie przedemerytalne jest obowiązana niezwłocznie powiadomić organ rentowy o osiągnięciu przychodu oraz o wysokości tego przychodu, a po zakończeniu roku rozliczeniowego, w terminie do dnia 31 maja następnego roku, o wysokości przychodu uzyskanego w roku rozliczeniowym.

8. Obowiązek powiadomienia, o którym mowa w ust. 7, spoczywa odpowiednio na pracodawcy i zleceniodawcy, a w przypadku osoby pełniącej służbę na właściwej jednostce organizacyjnej.

9. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, przewidzianej w ustawie o emeryturach i rentach z FUS (*patrz też poz. 3 cz. IV opracowania*), obowiązujące na okres od dnia 1 marca, rozpoczynającego rok rozliczeniowy, w którym przeprowadzana jest waloryzacja emerytur i rent, do końca lutego roku, w którym zostanie przeprowadzona kolejna waloryzacja:

1) dopuszczalne kwoty przychodu oraz graniczne kwoty przychodu, ustalone na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji, ogłoszonego do celów emerytalnych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, z zaokrągleniem **do 10 groszy w górę**,

2) roczną dopuszczalną kwotą przychodu oraz roczną graniczną kwotą przychodu - dla każdego, w tym okresie, roku rozliczeniowego, stanowiące - odpowiednio - dwunastokrotność kwot, o których mowa w pkt 1, z zastrzeżeniem ust. 10 i art. 28.

10. W latach rozliczeniowych przypadających między terminami waloryzacji obowiązują kwoty ogłoszone w komunikacie, o którym mowa w ust. 9, ustalone dla roku rozliczeniowego, w którym przeprowadzono ostatnią waloryzację emerytur i rent.

AKTY WYKONAWCZE

Komunikat Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie dopuszczalnej kwoty przychodu, granicznej kwoty przychodu oraz rocznej dopuszczalnej kwoty przychodu i rocznej granicznej kwoty przychodu, stosowanych przy zmniejszaniu lub zawieszaniu świadczeń przedemerytalnych oraz zasiłków przedemerytalnych - M.P. z 2006 r. Nr 13, 185 (**patrz też poz. 1 cz. IV opracowania**)

Art. 7.

1. **Prawo do świadczenia przedemerytalnego ustala się** na wniosek osoby zainteresowanej, **od następnego dnia po dniu złożenia wniosku** wraz z dokumentami, o których mowa w ust. 3.

2. Wniosek składa się do organu rentowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania.

3. Do wniosku dołącza się dowody uzasadniające prawo do świadczenia przedemerytalnego, w tym decyzję o utracie prawa do zasiłku dla bezrobotnych lub informację o upływie 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w art. 2 ust. 3, a także dowody wymagane do ustalenia prawa do emerytury oraz jej wysokości, określone przepisami ustawy o emeryturach i rentach z FUS (**patrz też poz. 3 cz. IV opracowania**).

Art. 8.

1. Decyzję w sprawie świadczenia przedemerytalnego wydaje i świadczenie to wypłaca organ rentowy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej do świadczenia przedemerytalnego.

2. Od decyzji organu rentowego przysługują środki odwoławcze przewidziane w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych (**patrz też poz. 2 cz. IV opracowania**) dla decyzji w sprawach emerytur i rent.

Art. 9.

1. Świadczenie przedemerytalne wypłaca się za miesiąc kalendarzowy w terminie płatności wskazanym w decyzji organu rentowego.

2. Świadczenie przedemerytalne za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę świadczenia przez liczbę dni kalendarzowych w miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje.

Art. 10.

1. Osobie, która pokryła koszty pogrzebu po śmierci:

- 1) osoby pobierającej świadczenie przedemerytalne,
 - 2) członka rodziny osoby, o której mowa w pkt 1, spełniającego warunki do uzyskania renty rodzinnej
- przysługuje zasiłek pogrzebowy na zasadach i w wysokości określonych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS (**patrz też poz. 3 cz. IV opracowania**).

2. Decyzje w sprawach zasiłku pogrzebowego wydają i zasiłki te wypłacają organy rentowe.

3. W razie zbiegu prawa do zasiłku pogrzebowego na podstawie ustawy z prawem do zasiłku pogrzebowego lub do świadczenia w wysokości zasiłku pogrzebowego na podstawie odrębnych przepisów - zasiłek pogrzebowy, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje.

Art. 11.

W sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy:

- 1) art. 78-81, art. 88-94, art. 98, art. 114, art. 116 ust. 1b i 2, art. 117 ust. 1-4, art. 118 ust. 1-5, art. 121, art. 122 ust. 1, art. 124, art. 125a, art. 128, art. 129 ust. 1, art. 130 ust. 2 i 3, art. 132 i 133, art. 134 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5 oraz ust. 2 pkt 2 i 3, art. 135, art. 138-

140, art. 141 ust. 1-3 oraz art. 142-144 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przy czym kwotę wolną od potrąceń i egzekucji ustala się według zasad określonych dla emerytury;

- 2) art. 80 pkt 1-4, art. 82, art. 84 ust. 1, 4a, 6-8e i 11 oraz art. 85 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Art. 12.

Świadczenia przedemerytalne i zasiłki pogrzebowe oraz koszty ich obsługi są finansowane ze środków budżetu państwa.

Art. 13.

W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. - **Kodeks pracy** (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.) art. 39 otrzymuje brzmienie:

"Art. 39. Pracodawca nie może wypowiedzieć umowy o pracę pracownikowi, **któremu brakuje nie więcej niż 4 lata do osiągnięcia wieku emerytalnego**, jeżeli okres zatrudnienia umożliwia mu uzyskanie prawa do emerytury z osiągnięciem tego wieku."

Art. 14.

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o **podatku dochodowym** od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm) w art. 34 wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Organy rentowe są obowiązane jako płatnicy pobierać zaliczki miesięczne od wypłacanych bezpośrednio przez te organy emerytur i rent, świadczeń przedemerytalnych i zasiłków przedemerytalnych, zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, rent strukturalnych, rent socjalnych oraz świadczeń pieniężnych dla cywilnych ofiar wojny;"

2) w ust. 7 wprowadzenie do wyciszenia otrzymuje brzmienie:

"**Organy rentowe są obowiązane, w terminie do końca lutego**, po upływie roku podatkowego, **sporządzić i przekazać roczne obliczenie podatku**, według ustalonego wzoru, podatnikom uzyskującym dochód z emerytur i rent, rent strukturalnych, rent socjalnych, świadczeń przedemerytalnych i zasiłków przedemerytalnych oraz świadczeń pieniężnych dla cywilnych ofiar wojny, oraz urzędowi skarbowemu, którym kieruje naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania podatnika; obowiązek ten nie dotyczy podatników;"

3) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

"10. Jeżeli podatnik dokonał zwrotu nienależnie pobranych emerytur i rent lub zasiłków z ubezpieczenia społecznego, rent strukturalnych, rent socjalnych, świadczeń przedemerytalnych, zasiłków przedemerytalnych, świadczeń pieniężnych dla cywilnych ofiar wojny, otrzymanych bezpośrednio z tego organu, a obowiązek poboru zaliczek przez ten organ trwa - organ rentowy odejmuje od dochodu kwoty zwrotów dokonanych w roku podatkowym przy ustalaniu wysokości zaliczek oraz w rocznym obliczeniu dochodu, zamieszczając na tym rozliczeniu odpowiednie informacje."

Art. 15.

W ustawie z dnia 19 czerwca 1997 r. o **zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest** (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20 i Nr 96, poz. 959) w art. 6 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Osobom spełniającym warunki do uzyskania statusu bezrobotnego i prawa do zasiłku dla bezrobotnych, określone w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001), **przysługuje świadczenie przedemerytalne**, o którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr 120, poz. 1252), **jeżeli posiadają okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat były zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy w zakładach wymienionych w załącznikach nr 2 i 3 do niniejszej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3."**

Art. 16.

W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o **emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych** (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, Nr 64, poz. 593 i Nr 99, poz. 1001) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 95 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Przepis ust. 1 stosuje się także w razie zbiegu u jednej osoby prawa do renty rodzinnej z prawem do zasiłku lub świadczenia przedemerytalnego;"

2) w art. 116:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a-1c w brzmieniu:

"1a. Postępowanie o emeryturę wszczyna się z urzędu, jeżeli wiek emerytalny dla uprawnionych do świadczenia przedemerytalnego lub zasiłku przedemerytalnego wynosi 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn.

1b. Postępowanie w sprawie świadczenia podlega umorzeniu, jeżeli osoba ubiegająca się o świadczenie zmarła przed wydaniem decyzji w sprawie tego świadczenia.

- 1c. Przepisu ust. 1b nie stosuje się w sprawach, o których mowa w art. 136.",
b) w ust. 2 na końcu dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
"W razie wycofania wniosku postępowanie w sprawie świadczeń podlega umorzeniu."

Art. 17.

W ustawie z dnia 7 października 1999 r. o wspieraniu restrukturyzacji przemysłowego potencjału obronnego i modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 83, poz. 932, z późn. zm.) w art. 4 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

"10) wspieraniu restrukturyzacji zatrudnienia - rozumie się przez to przeznaczanie środków na odprawy pieniężne przysługujące na podstawie ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844, Nr 213, poz. 2081 i Nr 223, poz. 2217 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959) lub jednorazowe odprawy pieniężne w związku z przejściem na emeryturę lub rentę inwalidzką."

Art. 18.

W ustawie z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. Nr 84, poz. 948, z późn. zm.) w art. 58 ust. 1-3 otrzymują brzmienie:

- Świadczenia przedemerytalne dla osób zatrudnionych w PKP na podstawie stosunku pracy nawiązanego przed dniem 7 września 1999 r., a następnie w okresie po dniu 18 maja 2000 r. przed dniem 1 stycznia 2001 r. zwolnionych z PKP z przyczyn dotyczących zakładu pracy, ustalonych na podstawie przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, od dnia przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych, są finansowane z budżetu państwa, z zastrzeżeniem ust. 2.
- PKP SA refinansuje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych równowartość 10% kwoty świadczeń przedemerytalnych, o których mowa w ust. 1.
- Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, określi, w drodze rozporządzenia, tryb przekazywania przez PKP SA na konto Zakładu Ubezpieczeń Społecznych środków, o których mowa w ust. 2, mając na uwadze zapewnienie terminowości przekazywania tych środków."

Art. 19.

W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali (Dz. U. Nr 111, poz. 1196, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- w art. 17 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
"1. Jednorazowa odprawa warunkowa przysługuje pracownikowi korzystającemu z kontraktu szkoleniowego, z którym po zakończeniu szkolenia i przed upływem 10 miesięcy od dnia przyznania tego kontraktu rozwiązany zostanie stosunek pracy z przyczyn niedotyczących pracowników w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844, Nr 213, poz. 2081 i Nr 223, poz. 2217 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959).";
- w art. 17a ust. 1 otrzymuje brzmienie:
"1. Pracownikom zatrudnionym w hucie albo spółce zależnej przed dniem 10 stycznia 2003 r., z którymi po tym dniu rozwiązano stosunek pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, za ich zgodą, na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w art. 17 ust. 1, spełniającym w dniu rozwiązania stosunku pracy, określone w odrębnych przepisach, warunki do nabycia uprawnienia do świadczenia przedemerytalnego przysługuje, z zastrzeżeniem ust. 2, odprawa warunkowa w wysokości 12 000 zł."

Art. 20.

W ustawie z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz. U. Nr 45, poz. 391, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- w art. 16 pkt 8 otrzymuje brzmienie:
"8) osób pobierających świadczenie przedemerytalne lub zasiłek przedemerytalny obejmuje okres od dnia przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego do dnia utraty prawa do jego pobierania, a w przypadku zasiłku przedemerytalnego - do jego wygaśnięcia, a w odniesieniu do osób niepobierających zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego z przyczyn, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 24, obejmuje okres od dnia zarejestrowania się w urzędzie pracy do dnia przyznania prawa do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego;"
- w art. 17:
 - po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
"3a. Osoby pobierające zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego Zakład Ubezpieczeń Społecznych do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek ubezpieczenia lub zaistniały zmiany dotyczące tego obowiązku,"
 - ust. 10 otrzymuje brzmienie:
"10. Osoby, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 23, zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego właściwy powiatowy urząd pracy;"
- w art. 27:
 - ust. 5 otrzymuje brzmienie:

"5. Za bezrobotnego pobierającego zasiłek lub stypendium składkę jako płatnik oblicza, pobiera z dochodu ubezpieczonego i odprowadza właściwy powiatowy urząd pracy,"

- po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

"8a. Za osobę pobierającą zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne składkę jako płatnik oblicza, pobiera z kwoty zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego i odprowadza Zakład Ubezpieczeń Społecznych;"

- w art. 28 w ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

"7) osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 23, oraz osób niepobierających zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, z przyczyn określonych w art. 27 ust. 1 pkt 3-6 i ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1994r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 514, z późn. zm.⁸⁾), opłaca właściwy urząd pracy;"

Art. 21.

W ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135, poz. 1268 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959) w art. 15 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) art. 12-14, art. 61, art. 88-94, art. 98, art. 100 ust. 1 i 2, art. 101, art. 102 ust. 1, art. 104 ust. 4, art. 107, art. 114, art. 116 ust. 1b i 2, art. 118 ust. 1-5, art. 119 ust. 1, art. 121, art. 122 ust. 1, art. 126, art. 128, art. 129 ust. 1, art. 130 ust. 1, 2 i 3 pkt 1, art. 133-135 oraz art. 137-144 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy czym kwotę wolną od potrąceń i egzekucji ustala się według zasad określonych dla renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy;"

Art. 22.

W celu wykonania przepisów niniejszej ustawy upoważnia się ministra właściwego do spraw finansów publicznych do przeniesienia, na wniosek ministra właściwego do spraw pracy, planowanych wydatków określonych w ustawie budżetowej na rok 2004 między odpowiednimi częściami, działami, rozdziałami i paragrafami.

Art. 23.

1. Świadczenia przedemerytalne przyznane na zasadach określonych w przepisach o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu stają się świadczeniami w rozumieniu niniejszej ustawy, w dotychczasowej wysokości, z uwzględnieniem art. 3 ust. 2.

2. Świadczenia przedemerytalne przyznane na zasadach określonych w przepisach o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest stają się świadczeniami w rozumieniu niniejszej ustawy, w dotychczasowej wysokości, z uwzględnieniem art. 3 ust. 2.

3. Z dniem 1 sierpnia 2004 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przejmuje zadania związane z przyznawaniem i wypłatą świadczeń przedemerytalnych.

4. Świadczenia przedemerytalne, o których mowa w ust. 1 i 2, wypłaca się za miesiąc kalendarzowy, w terminie płatności wskazanym w zawiadomieniu organu rentowego.

Art. 24.

1. Powiatowe urzędy pracy są obowiązane przekazać w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy organom rentowym dokumentację umożliwiającą kontynuację wypłaty świadczeń przedemerytalnych od dnia przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych.

2. W terminie 14 dni od dnia przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych powiatowe urzędy pracy przekazażą:

- listy osób, którym zawieszono lub wstrzymano wypłatę świadczenia przedemerytalnego do dnia przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych, oraz osób niepobierających świadczenia przedemerytalnego z przyczyn określonych w art. 27 ust. 1 pkt 3-6 i ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1994

r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 514, z późn. zm. - *patrz też poz. 5 cz. IV opracowania*);

- 2) dokumentację dotyczącą osób, którym ustalono lub zawieszono prawo do świadczenia przedemerytalnego w okresie pomiędzy dniem wejścia w życie niniejszej ustawy a dniem przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych;
- 3) informację dotyczącą ostatniego miejsca zatrudnienia osób uprawnionych do świadczeń przedemerytalnych refinansowanych w części przez PKP SA, o których mowa w art. 58 ustawy wymienionej w art. 18 (*patrz też poz. 6 cz. IV opracowania*).

3. Dokumentacja, o której mowa w ust. 2 pkt 2, obejmuje:

- 1) informację o kwocie przysługującego świadczenia przedemerytalnego oraz okresie jego pobierania;
- 2) informację o członkach rodziny uprawnionych do zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego;
- 3) kopię decyzji przyznającej świadczenie przedemerytalne oraz kopie innych dokumentów mających wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość;
- 4) dane identyfikacyjne osób uprawnionych do świadczeń przedemerytalnych i członków ich rodzin, o których mowa w pkt 2, w tym numery PESEL i NIP;

5) poświadczony przez osobę uprawnioną do świadczenia przedemerytalnego powiadomienie, o którym mowa w ust. 5.

4. Powiatowy urząd pracy przekazuje do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dokumentację, o której mowa w ust. 3, dotyczącą osób niepobierających świadczeń przedemerytalnych z przyczyn określonych w art. 27 ust. 1 pkt 3-6 i ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (*patrz też poz. 5 cz. IV opracowania*) w terminie do 5 dni po dniu nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego.

5. Dokumentacja jest przekazywana w indywidualnych aktach każdej osoby uprawnionej do świadczenia przedemerytalnego.

6. Powiatowe urzędy pracy są obowiązane do powiadomienia osób uprawnionych do świadczeń przedemerytalnych o przejściu wypłaty tych świadczeń przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, o warunkach wypłaty tych świadczeń od dnia przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych, o wynikających z ustawy obowiązkach ciążących na osobach uprawnionych, a także o innych okolicznościach, mających wpływ na prawo do świadczenia przedemerytalnego oraz jego wysokość.

7. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych w zakresie niezbędnym do przyznania i wypłacania świadczeń przedemerytalnych na zasadach określonych w ustawie oraz przejścia wypłaty świadczeń i zasiłków przedemerytalnych przyznanych na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 25.

1. Zasiłki przedemerytalne przyznane na zasadach określonych w ustawie o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu stają się zasiłkami w rozumieniu niniejszej ustawy, z tym że zachowuje się je w dotychczasowej wysokości i z dniem 1 sierpnia 2004 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przejmie zadania związane z ich wypłatą.

2. Zasiłki przedemerytalne podlegają waloryzacji na zasadach i w terminach przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS (*patrz też poz. 3 cz. IV opracowania*).

3. W zakresie ustania, zmniejszania i zawieszenia prawa do zasiłku przedemerytalnego oraz wstrzymania jego wypłaty art. 4-6 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku zbiegu prawa do zasiłku przedemerytalnego z prawem do renty rodzinnej wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez uprawnionego.

5. W zakresie kompletowania, sposobu przekazywania informacji i dokumentacji oraz powiadamiania osób uprawnionych o przejściu wypłaty zasiłków przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, przekazywanej organom rentowym przez powiatowe urzędy pracy, art. 24 stosuje się odpowiednio.

6. Zasiłki przedemerytalne oraz koszty ich obsługi są finansowane ze środków budżetu państwa.

Art. 26.

1. Osobie, która pokryła koszty pogrzebu po śmierci:

- 1) osoby pobierającej zasiłek przedemerytalny,
- 2) członka rodziny osoby, o której mowa w pkt 1, spełniającego warunki do uzyskania renty rodzinnej

- przysługuje zasiłek pogrzebowy na zasadach i w wysokości określonych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS (*patrz też poz. 3 cz. IV opracowania*).

2. Do zasiłku pogrzebowego, o którym mowa w ust. 1, art. 10 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 27.

Zasiłki przedemerytalne wypłaca się za miesiąc kalendarzowy, w terminie płatności wskazanym w zawiadomieniu organu rentowego.

Art. 28.

1. Przepisy art. 5 i 6 stosuje się od dnia przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych, z tym że za rok rozliczeniowy, o którym mowa w art. 6 ust. 1, uważa się okres od dnia tego przejścia do dnia 28 lutego 2005 r.

2. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłosi, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" w ciągu 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy:

- 1) dopuszczalne kwoty przychodu oraz graniczne kwoty przychodu obowiązujące począwszy od dnia przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych, ustalone na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2003 r., ogłoszonego do celów emerytalnych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, z zaokrągleniem do 10 groszy w górę;
- 2) roczną dopuszczalną kwotę przychodu oraz roczną graniczną kwotę przychodu dla okresu, o którym mowa w ust. 1, stanowiące iloczyny kwot, o których mowa w pkt 1, i liczby miesięcy, stanowiących rok rozliczeniowy, o którym mowa w ust. 1.

3. W okresie od dnia 1 marca 2005 r. do końca lutego roku, w którym jest przeprowadzana kolejna waloryzacja emerytur i rent, dopuszczalne kwoty przychodu, graniczne kwoty przychodu oraz roczna dopuszczalna kwota przychodu i roczna graniczna kwota przychodu, dla każdego roku rozliczeniowego, obowiązują w wysokości ustalonej na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2004 r., ogłoszonego do celów emerytalnych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłosi wysokość tych kwot, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym

Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" co najmniej na 7 dni roboczych przed dniem 1 marca 2005 r.

AKTY WYKONAWCZE

Komunikat Prezesa Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie dopuszczalnych kwot przychodu, granicznych kwot przychodu oraz rocznej dopuszczalnej kwoty przychodu i rocznej granicznej kwoty przychodu od dnia 1 marca 2005 r., stosowanych przy zmniejszaniu lub zawieszaniu świadczeń przedemerytalnych oraz zasiłków przedemerytalnych - M.P. z 2005 r. Nr 11, poz. 234 (*patrz też poz. 2 cz. IV opracowania*).

Art. 29.

1. Osoby, które do dnia przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaty zasiłków przedemerytalnych spełniały warunki do nabycia prawa do zasiłku przedemerytalnego, zachowują to prawo na zasadach określonych w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego oraz ustawy o ułatwieniu zatrudnienia absolwentom szkół (Dz. U. Nr 154, poz. 1793).

2. Osoby, które do dnia przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych zarejestrowały się w urzędzie pracy i spełniały warunki do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego nabywają to prawo na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 514, z późn. zm.¹⁰⁾) w brzmieniu obowiązującym w dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Powiatowe urzędy pracy do dnia przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych ustalają i wypłacają świadczenia przedemerytalne osobom zarejestrowanym w powiatowych urzędach pracy do dnia przejścia na zasadach określonych w przepisach ustawy, o której mowa w ust. 2.

Art. 30.

1. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu. Przez sprawy wszczęte i niezakończone rozumie się również wnioski o ustalenie prawa do świadczenia przedemerytalnego złożone przed dniem przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych podlegające rozpatrzeniu po dniu przejścia w związku z art. 37¹ ust. 2 i art. 27 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy o zatrudnieniu (*patrz też poz. 5 cz. IV opracowania*) i przeciwdziałaniu bezrobociu.

2. W przypadku ustalenia po dniu wejścia w życie ustawy prawa do świadczenia przedemerytalnego lub zasiłku przedemerytalnego, na podstawie przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, powiatowe urzędy pracy po dokonaniu wypłaty świadczeń przedemerytalnych i zasiłków przedemerytalnych za okres do dnia przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych niezwłocznie przekażą Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych informację i dokumentację, o których mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 i ust. 3.

3. Świadczenia przedemerytalne i zasiłki przedemerytalne przyznane w przypadkach określonych w ust. 2 przed dniem przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych stają się świadczeniami przedemerytalnymi i zasiłkami przedemerytalnymi w rozumieniu ustawy.

4. Dochodzenia zwrotu nienależnie pobranych zasiłków przedemerytalnych i świadczeń przedemerytalnych za okres przypadający przed dniem przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych dokonują powiatowe urzędy pracy według zasad określonych w przepisach o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

5. W przypadku przyznania prawa do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę za okres, za który wypłacono świadczenie przedemerytalne lub zasiłek przedemerytalny z Funduszu Pracy przed dniem przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz organy rentowe pobrane z tego tytułu kwoty, w wysokości uwzględniającej zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych i składkę na ubezpieczenie zdrowotne, zaliczają na poczet przyznanego świadczenia. Kwoty te traktuje się jak świadczenia wypłacane w kwocie zaliczkowej w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

6. Kwota zaliczona na poczet przyznanego świadczenia nie może być wyższa niż ustalona za poszczególne miesiące okresu, o którym mowa w ust. 5, kwota emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub renty rodzinnej.

7. Zakład Ubezpieczeń Społecznych lub inny organ rentowy przekazuje kwotę zaliczoną na poczet przyznanego świadczenia, o której mowa w ust. 5, na rachunek bankowy Funduszu Pracy właściwego powiatowego urzędu pracy, który wypłacił zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne za okres przed dniem przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych.

ORZECZENIA

2005.04.14 wyrok wsa II SA/Wa 2552/04 LEX nr 166548 w Warszawie

Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych w zakresie nabycia prawa do świadczeń przedemerytalnych przyjmuje regułę przyznawania świadczeń przedemerytalnych na dotychczasowych zasadach i w dotychczasowej wysokości osobom, które złożyły wniosek o to świadczenie przed 1 sierpnia 2004 r.

2005.03.08 wyrok wsa II SA/Wa 2378/04 LEX nr 164759 w Warszawie

Analiza art. 30 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr 120, poz. 1252) wskazuje, że w sprawach o przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego wszczętych przed dniem 1 sierpnia 2004 r. i przed tą datą niezakończonych ostateczną decyzją, organami właściwymi do wydania decyzji w tych sprawach są nadal urzędy pracy i wnioski takie są rozpoznawane na podstawie przepisów ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

Art. 31.

Po rocznym okresie obowiązywania ustawy minister właściwy do spraw pracy przedstawi Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej, w okresie 3 miesięcy, sprawozdanie z realizacji ustawy, z uwzględnieniem skutków finansowych oraz liczby świadczeniobiorców.

Art. 32.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2004 r., z wyjątkiem art. 2-12, 14, 16, 18, 20, 21, 23, 25 ust. 1-

4 i 6 oraz art. 26-28, które wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2004 r.

Część IV

TEKSTY AKTÓW WYKONAWCZYCH DO USTAWY

(Teksty aktów uwzględniają stan prawny na dzień 1 czerwca 2006 r.)

[1]

do art. 6 ust. 9

KOMUNIKAT

PREZESA ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

z dnia 15 lutego 2006 r.

w sprawie dopuszczalnej kwoty przychodu, granicznej kwoty przychodu oraz rocznej dopuszczalnej kwoty przychodu i rocznej granicznej kwoty przychodu, stosowanych przy zmniejszaniu lub zawieszaniu świadczeń przedemerytalnych oraz zasiłków przedemerytalnych

(M.P. z 2006 r. Nr 13, 185)

Na podstawie art. 6 ust. 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr 120, poz. 1252) ogłasza się, co następuje:

- 1) **dopuszczalna** kwota przychodu odpowiadająca 50 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2005 r., ogłoszonego do celów emerytalnych, **od dnia 1 marca 2006 r. wynosi 1.190,20 zł** miesięcznie;
- 2) **graniczna** kwota przychodu odpowiadająca 70 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2005 r., ogłoszonego do celów emerytalnych, **od dnia 1 marca 2006 r. wynosi 1.666,20 zł** miesięcznie;
- 3) **roczna dopuszczalna** kwota przychodu **od dnia 1 marca 2006 r. wynosi 14.282,40 zł**;
- 4) **roczna graniczna** kwota przychodu **od dnia 1 marca 2006 r. wynosi 19.994,40 zł**.

[1]

do art. 28 ust. 3

KOMUNIKAT

PREZESA UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

z dnia 16 lutego 2005 r.

w sprawie dopuszczalnych kwot przychodu, granicznych kwot przychodu oraz rocznej dopuszczalnej kwoty przychodu i rocznej granicznej kwoty przychodu od dnia 1 marca 2005 r., stosowanych przy zmniejszaniu lub zawieszaniu świadczeń przedemerytalnych oraz zasiłków przedemerytalnych

(M.P. z 2005 r. Nr 11, poz. 234)

Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr 120, poz. 1252) ogłasza się, co następuje:

1. Dopuszczalna kwota przychodu odpowiadająca 50 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2004 r., ogłoszonego do celów emerytalnych, od dnia 1 marca 2005 r. wynosi 1.144,80 zł miesięcznie.
2. Graniczna kwota przychodu odpowiadająca 70 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2004 r., ogłoszonego do celów emerytalnych, od dnia 1 marca 2005 r. wynosi 1.602,70 zł miesięcznie.
3. Roczna dopuszczalna kwota przychodu od dnia 1 marca 2005 r. wynosi 13.737,60 zł.
4. Roczna graniczna kwota przychodu od dnia 1 marca 2005 r. wynosi 19.232,40 zł.

Część V

WYCIĄGI Z INNYCH AKTÓW PRAWNYCH DOTYCZĄCE ŚWIADCZEŃ PRZEDEMERYTALNYCH

(Teksty aktów uwzględniają stan prawny na dzień 1 czerwca 2006 r.)

[1]

(do art. 2 ust. 1 pkt. 2 i 5, ust. 3 pkt. 1 i 2, ust. 5 pkt. 1 i 2)

Ustawa

z dnia 20 kwietnia 2004 r.

o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

(Dz.U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001ze zm., ost. zm. z 2005 r. Nr 164, poz. 1366)

Art. 2.

1. Ilekroć w ustawie jest mowa o:
- 11) **innej pracy zarobkowej** - oznacza to wykonywanie pracy lub świadczenie usług na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych;
 - 29) **przyczynach dotyczących zakładu pracy** - oznacza to:
 - a) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn niedotyczących pracowników, zgodnie z przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników lub zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.), w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników,

- b) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu ogłoszenia upadłości pracodawcy, jego likwidacji lub likwidacji stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych albo technologicznych,
- c) wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w przypadku śmierci pracodawcy lub gdy odrębne przepisy przewidują wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w wyniku przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę i niezaproponowania przez tego pracodawcę nowych warunków pracy i płacy;

- 41) **zasiłku** - oznacza to zasiłek dla bezrobotnych;

Art. 71.

1. Prawo do zasiłku przysługuje bezrobotnemu za każdy dzień kalendarzowy po upływie 7 dni od dnia zarejestrowania się we właściwym powiatowym urzędzie pracy, z zastrzeżeniem art. 75, jeżeli:

- 1) nie ma dla niego propozycji odpowiedniej pracy, propozycji szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego w miejscu pracy, prac interwencyjnych lub robót publicznych oraz
- 2) w okresie 18 miesięcy poprzedzających dzień zarejestrowania, łącznie przez okres co najmniej 365 dni:
 - a) był zatrudniony i osiągał wynagrodzenie w kwocie co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę, od którego istnieje obowiązek opłacania składki na Fundusz Pracy, z zastrzeżeniem art. 105; w okresie tym nie uwzględnia się okresów urlopów bezpłatnych trwających łącznie dłużej niż 30 dni,

- b) wykonywał pracę na podstawie umowy o pracę nakładczą i osiągał z tego tytułu dochód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę,
- c) świadczył usługi na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo współpracował przy wykonywaniu tych umów, przy czym podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę,
- d) opłacał składki na Fundusz Pracy z związku z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności lub współpracy, przy czym podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota wynosząca co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę,
- e) wykonywał pracę w okresie tymczasowego aresztowania lub odbywania kary pozbawienia wolności, przy czym podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota co najmniej połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę,
- f) wykonywał pracę w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych, będąc członkiem tej spółdzielni, przy czym podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę,
- g) opłacał składkę na Fundusz Pracy z związku z zatrudnieniem lub wykonywaniem innej pracy zarobkowej za granicą u pracodawcy zagranicznego w państwie niewymienionym w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a i b,
- h) był zatrudniony za granicą przez okres co najmniej 365 dni, w okresie 18 miesięcy przed zarejestrowaniem się w powiatowym urzędzie pracy, i przybył do Rzeczypospolitej Polskiej jako repatriant,
- i) był zatrudniony, pełnił służbę lub wykonywał inną pracę zarobkową i osiągał wynagrodzenie lub dochód, od którego istnieje obowiązek opłacania składki na Fundusz Pracy.

2. Do 365 dni, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zalicza się również okresy:

- 1) ⁽¹⁰³⁾ zasadniczej służby wojskowej, nadterminowej zasadniczej służby wojskowej, przeszkolenia wojskowego absolwentów szkół wyższych, służby wojskowej pełnionej w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego, ćwiczeń wojskowych, okresowej służby wojskowej oraz zasadniczej służby w obronie cywilnej i służby zastępczej, a także służby w charakterze funkcjonariusza, o którym mowa w ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67, z późn. zm.);
- 2) urlopu wychowawczego udzielonego na podstawie odrębnych przepisów;
- 3) pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy lub służby, o której mowa w pkt 1, renty szkoleniowej oraz przypadające po ustaniu zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej albo zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności okresy pobierania zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub świadczenia rehabilitacyjnego, jeżeli podstawą wymiaru tych zasiłków i świadczenia stanowiła kwota wynosząca co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę, po odliczeniu kwoty składek na ubezpieczenia społeczne należne od pracownika;
- 4) niewymienione w ust. 1 pkt 2, za które były opłacane składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy, jeżeli podstawą wymiaru składek stanowiła kwota wynosząca co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę;
- 5) za które przynano odszkodowanie z tytułu niezgodnego z przepisami rozwiązania przez pracodawcę stosunku pracy lub stosunku służbowego, oraz okres, za który wypłacono pracownikowi odszkodowanie z tytułu skrócenia okresu wypowiedzenia umowy o pracę.

3. Prawo do zasiłku przysługuje bezrobotnym zwolnionym z zakładów karnych i aresztów śledczych, zarejestrowanym w okresie 30 dni od dnia zwolnienia, jeżeli suma okresów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2, przypadających w okresie 18 miesięcy przed ostatnim pozbawieniem wolności oraz wykonywaniem pracy w okresie pozbawienia wolności wynosiła co najmniej 365 dni, przy czym podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę przed pozbawieniem wolności oraz 50 % minimalnego wynagrodzenia za pracę w okresie pozbawienia wolności. W przypadku pozbawienia wolności w okresie pobierania zasiłku, po zwolnieniu z zakładu karnego lub aresztu śledczego przysługuje prawo do zasiłku na okres skrócony o okres pobierania zasiłku przed pozbawieniem wolności i w trakcie przerw w odbywaniu kary.

4. Prawo do zasiłku przysługuje bezrobotnym zwolnionym po odbyciu zasadniczej służby wojskowej, jeżeli okres jej odbywania wynosił co najmniej 240 dni i przypadła w okresie 18 miesięcy poprzedzających dzień zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy.

5. W razie równoczesnego spełnienia kilku warunków uprawniających do zasiłku bezrobotnemu przysługuje wybór podstawy jego przyznania.

6. W przypadku udokumentowania przez bezrobotnego okresu uprawniającego do zasiłku po upływie 7 dni od dnia zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy, jednak w okresie posiadania statusu bezrobotnego, prawo do zasiłku przysługuje od dnia udokumentowania tego prawa na okres, o którym mowa w art. 73 ust. 1.

7. Do okresu wymaganego do nabycia prawa do zasiłku zalicza się także okresy zatrudnienia w państwach, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a i b, na zasadach określonych przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw członkowskich Unii Europejskiej.

Art. 72.

- 1. Wysokość zasiłku wynosi 504,20 zł miesięcznie.

2. Bezrobotnemu, którego łączne okresy wymienione w art. 71 ust. 1 pkt 2, 4 i 5 oraz ust. 7, zwane dalej "okresem uprawniającym do zasiłku", wynoszą mniej niż 5 lat, przysługuje zasiłek w wysokości 80 % kwoty zasiłku określonego w ust. 1.

3. Bezrobotnemu, którego okres uprawniający do zasiłku wynosi co najmniej 20 lat, przysługuje zasiłek w wysokości 120 % kwoty zasiłku określonego w ust. 1.

4. Do okresu uprawniającego do zasiłku, od którego zależy wysokość i okres pobierania zasiłku, zalicza się również okresy pobierania gwarantowanego zasiłku okresowego, okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego młodocianych pracowników, okres zatrudnienia za granicą osoby, która przesiedliła się do kraju na warunkach repatriacji w rozumieniu przepisów o repatriacji, oraz okresy urlopu bezpłatnego udzielonego na podstawie przepisów w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek pracujących, opiekujących się małymi dziećmi, innych udzielonych w tym celu urlopów bezpłatnych, a także okresy niewykonywania pracy przed dniem 8 czerwca 1968 r. stanowiące przerwę w zatrudnieniu spowodowaną opieką nad dzieckiem:

- 1) w wieku do 4 lat - w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie z okresami, o których mowa w art. 71 ust. 2 pkt 2, bez względu na liczbę dzieci - do 6 lat;
- 2) na które, ze względu na jego stan fizyczny, psychiczny lub psychofizyczny, przysługuje zasiłek pielęgnacyjny - dodatkowo do 3 lat na każde dziecko.

5. Do okresu uprawniającego do zasiłku, od którego zależy wysokość i okres pobierania zasiłku, zalicza się również okresy zatrudnienia, o których mowa w art. 89, a także okresy podlegania zaopatrzeniu emerytalnemu.

5a. Do okresu uprawniającego do zasiłku, od którego zależy wysokość i okres pobierania zasiłku, zalicza się również:

- a) okresy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przebyte przed dniem 1 stycznia 1997 r., jeżeli podstawą wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne lub zaopatrzenie emerytalne i Fundusz Pracy stanowiła kwota wynosząca co najmniej połowę wówczas obowiązującego najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, określonego na podstawie odrębnych przepisów; okres prowadzenia działalności pozarolniczej przed dniem 1 stycznia 1997 r. podlega zaliczeniu, pod warunkiem opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy z tego tytułu, o ile podstawą wymiaru tych składek stanowiła kwota wynosząca co najmniej połowę wówczas obowiązującego najniższego wynagrodzenia za pracę,
- b) okresy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przebyte przed dniem 1 maja 2004 r. za granicą u pracodawcy zagranicznego w państwie wymienionym w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a i b, za które były opłacane składki na Fundusz Pracy.

6. Zasiłki podlegają waloryzacji z dniem 1 czerwca o średniorocznym wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w poprzednim roku. Nie dokonuje się waloryzacji zasiłków, w przypadku gdy średnioroczny poziom cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem nie zmienił się lub uległ zmniejszeniu.

7. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio do dodatków szkoleniowych i stypendiów.

8. Minister właściwy do spraw pracy, na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, ogłasza, w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", kwoty zasiłków po waloryzacji.

9. Średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, o którym mowa w ust. 6, ustala się na podstawie komunikatów Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, ogłaszanych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

10. Zasiłki wypłaca się w okresach miesięcznych z dołu. Zasiłek za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę przysługującego zasiłku przez 30 i mnożąc przez liczbę dni kalendarzowych przypadających w okresie, za który przysługuje zasiłek.

11. Do obliczania okresów przysługiwania zasiłku nie stosuje się przepisów o postępowaniu administracyjnym dotyczących terminów.

12. Uprawniomony do zasiłku, dodatku szkoleniowego, stypendium i innych świadczeń wypłacanych z Funduszu Pracy przysługują odsetki ustawowe, jeżeli powiatowy urząd pracy z przyczyn niezależnych od uprawnionych osób nie dokonał ich wypłaty w terminie.

13. Starosta ustala i opłaca, na zasadach i w wysokości określonych w odrębnych przepisach, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od zasiłków wypłaconych bezrobotnym.

Art. 75.

- 1. Prawo do zasiłku nie przysługuje bezrobotnemu, który:
 - 1) odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego w miejscu pracy, wykonywania prac interwencyjnych lub robót publicznych;
 - 2) w okresie 6 miesięcy przed zarejestrowaniem w powiatowym urzędzie pracy rozwiązał stosunek pracy lub stosunek służbowy za wypowiedzeniem albo na mocy porozumienia stron, chyba że porozumienie stron nastąpiło z powodu upadłości, likwidacji pracodawcy lub zmniejszenia zatrudnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy albo rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego za wypowiedzeniem lub na mocy porozumienia stron nastąpiło z powodu zmiany miejsca zamieszkania;
 - 3) w okresie 6 miesięcy przed zarejestrowaniem się w powiatowym urzędzie pracy spowodował rozwiązanie ze swej winy stosunku pracy lub stosunku służbowego bez wypowiedzenia;
 - 4) otrzymał przewidziane w odrębnych przepisach świadczenie w postaci jednorazowego ekwiwalentu pieniężnego za urlop górniczy, jednorazowej odprawy socjalnej, zasiłkowej, pieniężnej po zasiłku socjalnym, jednorazowej odprawy warunkowej lub odprawy pieniężnej bezwarunkowej;
 - 5) otrzymał odszkodowanie za skrócenie okresu wypowiedzenia umowy o pracę;
 - 6) pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenie szkoleniowe.

2. Bezrobotnemu, o którym mowa w ust. 1, spełniającemu warunki określone w art. 71, zasiłek przysługuje:

- 1) po okresie 90 dni - w przypadku wymienionym w ust. 1 pkt 1;
- 2) po okresie 90 dni od dnia zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy - w przypadku wymienionym w ust. 1 pkt 2;
- 3) po okresie 180 dni od dnia zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy - w przypadku wymienionym w ust. 1 pkt 3;
- 4) po upływie okresu, za który otrzymał ekwiwalent, odprawę, odszkodowanie lub świadczenie szkoleniowe, o których mowa w ust. 1 pkt 4-6.

[2] (do art. 2 ust. 1 pkt. 3 i art. 8)

Ustawa

z dnia 13 października 1998 r.

o systemie ubezpieczeń społecznych

(Dz.U. z 1998 r. Nr 137, poz. 887 ze zm. ost. zm. z 2005 r. Nr 249, poz.2104)

Art. 8.

6. Za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się:

- 1) osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych,
- 2) twórcę i artystę,
- 3) osobę prowadzącą działalność w zakresie wolnego zawodu:
 - a) w rozumieniu przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne,
 - b) z której przychody są przychodami z działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych,
- 4) wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej.

7. Za twórcę, o którym mowa w ust. 6 pkt 2, uważa się osobę, która tworzy dzieła w zakresie architektury, architektury wnętrz, architektury krajobrazu, urbanistyki, literatury pięknej, sztuk plastycznych, muzyki, fotografii, twórczości audiowizualnej, choreografii i lutnictwa artystycznego oraz sztuki ludowej, będące przedmiotem prawa autorskiego.

8. Za artystę, o którym mowa w ust. 6 pkt 2, uważa się osobę wykonującą zarobkowo działalność artystyczną w dziedzinie sztuki aktorskiej i estradowej, reżyserii teatralnej i estradowej, sztuki tanecznej i cyrkowej oraz w dziedzinie dyrygentury, wokalistyki, instrumentalistyki, kostiumografii, scenografii, a także w dziedzinie produkcji audiowizualnej reżyserów, scenarzystów, operatorów obrazu i dźwięku, montażyistów i kaskaderów.

9. Uznanie działalności za twórczą lub artystyczną i ustalenie daty jej rozpoczęcia następuje w formie decyzji Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców, działającej przy ministrze właściwym do spraw kultury.

[3] (do art. 2 ust. 2 oraz art. 3, 5, 6, 7, 10, 25 i 26 ust. 1 pkt. 2)

Ustawa

z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(j.t. Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm. ost. zm. z 2005 r. Nr 169, poz.1412)

Art. 5.

1. Przy ustalaniu prawa do emerytury i renty i obliczaniu ich wysokości uwzględnia się, z zastrzeżeniem ust. 2-5, następujące okresy:

- 1) składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) nieskładkowe, o których mowa w art. 7.

2. Przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

2a. Okresów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 i pkt 6 lit. a-e i g, nie uwzględnia się przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości, jeżeli z ich tytułu ustalono prawo do świadczeń pieniężnych określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2.

3. Przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty okresy:

- 1) działalności kombatanckiej oraz działalności równorzędnej z tą działalnością, a także okresy zaliczane do okresów tej działalności oraz okresy podlegania represjom wojennym i okresu powojennego, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5,
- 2) pracy przymusowej, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 - uwzględnia się w wymiarze podwójnym.

4. Przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty dla:

- 1) płatników składek, zobowiązanych do opłacania składek na własne ubezpieczenia emerytalne i rentowe,
- 2) osób współpracujących z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność - nie uwzględnia się okresu, za który nie zostały opłacone składki, mimo podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu w tym okresie.

5. Wobec ubezpieczonych zobowiązanych do opłacania składek na własne ubezpieczenie społeczne za okres przypadający przed dniem wejścia w życie ustawy oraz osób współpracujących z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność przed dniem wejścia w życie ustawy przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 6.

1. Okresami składkowymi są następujące okresy:

- 1) ubezpieczenia;
- 2) opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w wysokości określonej w przepisach o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych, w przepisach wymie-

nionych w art. 195 pkt 1-4 i 8, w przepisach o adwokaturze, w przepisach o zatrudnieniu przeciwdziałaniu bezrobociu oraz w przepisach o pomocy społecznej;

- 3) zaliczone do okresów ubezpieczenia społecznego duchownych:
 - a) okresy pozostawania duchownymi przed dniem 1 lipca 1989 r., pod warunkiem opłacania składek na ubezpieczenie społeczne za cały okres podlegania temu ubezpieczeniu,
 - b) okresy przebywania duchownych na misjach oraz okresy prowadzenia przez duchownych działalności duszpasterskiej wśród Polonii, przypadające po dniu 14 listopada 1991 r., do dnia wejścia w życie ustawy;
 - 4) czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim lub okresy jej równorzędne albo okresy zastępczych form tej służby;
 - 5) działalności kombatanckiej, działalności równorzędnej z tą działalnością, a także okresy zaliczane do okresów tej działalności oraz okresy podlegania represjom wojennym i okresu powojennego, określone w przepisach o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
 - 6) pełnionej w Polsce służby:
 - a) w Policji (Milicji Obywatelskiej),
 - b) w Urzędzie Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (w organach bezpieczeństwa publicznego),
 - c) w Straży Granicznej,
 - d) w Służbie Więziennej,
 - e) w Państwowej Straży Pożarnej,
 - f) w Służbie Celnej,
 - g) w Biurze Ochrony Rządu;
 - 7) pobierania zasiłku macierzyńskiego;
 - 8) osadzenia w więzieniach lub innych miejscach odosobnienia na terytorium Polski na mocy skazania albo bez wyroku po dniu 31 grudnia 1956 r. za działalność polityczną;
 - 9) zatrudnienia za granicą osób, które w tym czasie nie były obywatelami polskimi, jeżeli osoby te powróciły do kraju po dniu 22 lipca 1944 r. i zostały uznane za repatriantów;
 - 10) świadczenia pracy po 1956 r. na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych, nielegalnych w rozumieniu przepisów obowiązujących do kwietnia 1989 r.
2. Za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. następujące okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne:
- 1) zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia:
 - a) na obszarze Państwa Polskiego - w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, jeżeli w tych okresach pracownik pobierał wynagrodzenie lub zasiłki z ubezpieczenia społecznego: chorobowy, macierzyński lub opiekuńczy albo rentę chorobową,
 - b) obywateli polskich za granicą - w polskich przedstawicielstwach dyplomatycznych i urzędach konsularnych, w stałych przedstawicielstwach przy Organizacji Narodów Zjednoczonych i w innych misjach lub misjach specjalnych, a także w innych polskich placówkach, instytucjach lub przedsiębiorstwach, do których zostali delegowani lub skierowani; dotyczy to również członków rodziny delegowanego lub skierowanego tam pracownika, którzy podjęli zatrudnienie w tych placówkach w czasie pobytu za granicą,
 - c) obywateli polskich za granicą - w organizacjach międzynarodowych, zagranicznych instytucjach i w zakładach, do których zostali skierowani w ramach współpracy międzynarodowej lub w których byli zatrudnieni za zgodą właściwych władz polskich; zgoda nie jest wymagana w stosunku do pracowników, którzy wyjechali za granicę przed dniem 9 maja 1945 r.,
 - d) obywateli polskich za granicą - u innych pracodawców zagranicznych, jeżeli w okresie pracy za granicą były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne w Polsce;
 - 2) pracy przymusowej:
 - a) wykonywanej na rzecz hitlerowskich Niemiec w okresie I wojny światowej,
 - b) wykonywanej na obszarze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w okresie od dnia 17 września 1939 r. do dnia 31 grudnia 1956 r.,
 - c) wykonywanej na rozkaz władz alianckich do dnia 31 grudnia 1945 r.,
 - d) wykonywanej w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranu oraz batalionach budowlanych podczas odbywania służby wojskowej w Wojsku Polskim;
 - 3) zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 r.;
 - 4) pracy wykonywanej w czasie odbywania na obszarze Państwa Polskiego kary pozbawienia wolności, kary aresztu za wykroczenie oraz w czasie tymczasowego aresztowania - w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy określonego dla takiej pracy;
 - 5) niewykonywania pracy po ustaniu zatrudnienia, jeżeli za te okresy na podstawie przepisów Kodeksu pracy zostało wypłacone wynagrodzenie lub odszkodowanie;
 - 6) czasowego pozostawania bez pracy na obszarze Państwa Polskiego z powodu niemożności jej otrzymania lub niemożności podjęcia szkolenia zawodowego, w tym okresy pobierania zasiłków z funduszu aktywizacji zawodowej, zasiłków dla bezrobotnych oraz zasiłków szkoleniowych wypłaconych z Funduszu Pracy;
 - 7) sprawowania mandatu posła lub senatora w Państwie Polskim;
 - 8) interwowania na podstawie art. 42 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym (Dz. U. Nr 29, poz. 154, z 1982 r. Nr 3, poz. 18 oraz z 1989 r. Nr 34, poz. 178);
 - 9) wykonywania działalności twórczej lub artystycznej na obszarze Państwa Polskiego:
 - a) objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, za które opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne lub w których ubezpieczony był zwolniony od opłacania składek,
 - b) przypadającej przed dniem 1 stycznia 1974 r., uznanej przez Komisję do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców, działającą przy ministrze wła-

- ściwym do spraw kultury, pod warunkiem że twórca lub artysta opłacał składki na ubezpieczenie społeczne po dniu 31 grudnia 1973 r.;
- 10) pracy adwokatów wykonywanej na obszarze Państwa Polskiego:
 - a) objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, za które opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki,
 - b) przed dniem objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego z tego tytułu;
 - 11) wykonywania na obszarze Państwa Polskiego pracy nakładczej:
 - a) objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki,
 - b) przed dniem objęcia obowiązkiem ubezpieczenia z tego tytułu, jeżeli w tych okresach osoba wykonująca taką pracę uzyskiwała wynagrodzenie w wysokości co najmniej połowy obowiązującego najniższego wynagrodzenia, określonego na podstawie przepisów Kodeksu pracy;
 - 12) pracy na obszarze Państwa Polskiego w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych i w innych spółdzielniach zrzeszonych w centralnym Związku Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, w zespolonych gospodarstwach rolnych spółdzielni kółek rolniczych zrzeszonych w Krajowym Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych oraz pracy na rzecz tych spółdzielni:
 - a) objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki,
 - b) przed dniem objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego z tego tytułu;
 - 13) pracy na obszarze Państwa Polskiego wykonywanej na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia oraz współpracy przy wykonywaniu takiej umowy:
 - a) objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego i okresy kontynuowania tego ubezpieczenia, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki,
 - b) wykonywanej przed dniem 1 stycznia 1976 r., jeżeli umowa odpowiadała warunkom ubezpieczenia obowiązującym w tym dniu;
 - 14) pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarze Państwa Polskiego:
 - a) objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego i okresy kontynuowania tego ubezpieczenia, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki,
 - b) prowadzonej przed dniem objęcia obowiązkiem ubezpieczenia z tego tytułu, jeżeli prowadzenie działalności gospodarczej odpowiadało warunkom ubezpieczenia;
 - 15) współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarze Państwa Polskiego objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego oraz okresy kontynuowania tego ubezpieczenia, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki;
 - 16) ubezpieczenia społecznego duchownych na obszarze Państwa Polskiego, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki;
 - 17) pobierania stypendium sportowego z tytułu wyczynowego uprawiania sportu na obszarze Państwa Polskiego po ukończeniu 15 roku życia, z wyjątkiem okresów pobierania stypendium przez osoby uczące się lub studiuje w systemie studiów dziennych.
3. Za okresy zatrudnienia i okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego, o których mowa w ust. 2, uważa się:
- 1) okresy zatrudnienia i okresy pracy wykonywanej na terenach wchodzących w skład Rzeczypospolitej Polskiej w obecnych granicach oraz
 - 2) okresy zatrudnienia i okresy pracy wykonywanej na terenach wchodzących w skład Rzeczypospolitej Polskiej przed ustaleniem jej obecnych granic.

Art. 7.

Okresami nieskładkowymi są następujące okresy:

- 1) pobierania:
 - a) wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wypłaconego na podstawie przepisów Kodeksu pracy,
 - b) zasiłków z ubezpieczenia społecznego: chorobowego lub opiekuńczego,
 - c) świadczenia rehabilitacyjnego,
 - d) świadczeń wymienionych w lit. b i c po ustaniu obowiązku ubezpieczenia;
- 2) pobierania renty chorobowej po ustaniu zatrudnienia w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa obowiązującego w danym zawodzie lub po ustaniu obowiązku ubezpieczenia społecznego z innego tytułu;
- 3) niewykonywania pracy po ustaniu zatrudnienia, jeżeli za te okresy, na podstawie przepisów Kodeksu pracy, zostało wypłacone odszkodowanie;
- 4) niewykonywania pracy w okresie przed dniem 4 czerwca 1989 r. na skutek represji politycznych, nie więcej jednak niż 5 lat;
- 5) przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy urlopu wychowawczego, urlopu bezpłatnego udzielonego na podstawie przepisów w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek pracujących opiekujących się małymi dziećmi, innych udzielonych w tym celu urlopów bezpłatnych oraz okresy niewykonywania pracy - z powodu opieki nad dzieckiem:
 - a) w wieku do lat 4 - w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie - bez względu na liczbę dzieci - do 6 lat,
 - b) na które ze względu na jego stan fizyczny, psychiczny lub psychofizyczny przysługuje zasiłek pielęgnacyjny - dodatkowo w granicach do 3 lat na każde dziecko;
- 6) przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy opieki pielęgnacyjnej nad inwalidą wojennym zaliczonym do I grupy inwalidów lub uznany za całkowicie niezdolnego do pracy oraz do samodzielnej egzystencji, sprawowanej przez członka jego rodziny w wieku powyżej 16 lat, który w okresie

- 7) przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy niewykonywania pracy, w granicach do 6 lat, spowodowane koniecznością opieki nad innym niż dziecko członkiem rodziny zaliczonym do I grupy inwalidów lub uznany za całkowicie niezdolnego do pracy oraz do samodzielnej egzystencji albo uznany za osobę niepełnosprawną w stopniu znacznym, sprawowanej przez członka jego rodziny w wieku powyżej 16 lat, który w okresie sprawowania opieki nie osiągnął przychodu przekraczającego miesięcznie połowę najniższego wynagrodzenia;
- 8) urlopu bezpłatnego oraz przerw w zatrudnieniu w razie nieudzielenia urlopu bezpłatnego małżonkom pracowników skierowanych do pracy w przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych, w stałych przedstawicielstwach przy Organizacji Narodów Zjednoczonych i w innych misjach specjalnych za granicą, w instytucjach, ośrodkach informacji i kultury za granicą;
- 9) nauki w szkole wyższej na jednym kierunku, pod warunkiem ukończenia tej nauki, w wymiarze określonym w programie studiów;
- 9a) studiów doktoranckich i aspirantury naukowej w wymiarze określonym w decyzji o ich utworzeniu;
- 9b) asystenckich studiów przygotowawczych;
- 10) dokształcania zawodowego lekarzy w klinikach akademii medycznych i oddziałach instytutów naukowych w charakterze wolontariusza - w granicach do 1 roku;
- 11) pobierania zasiłku przedemerytalnego i świadczenia przedemerytalnego;
- 12) udokumentowanej niezdolności do pracy, za które wypłacone zostały z Funduszu Pracy: zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki szkoleniowe lub stypendia.

Art. 8.

Przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz przy obliczaniu ich wysokości uwzględnia się okresy ubezpieczenia za granicą, jeżeli tak stanowią umowy międzynarodowe.

Art. 9.

1. Okresy zatrudnienia obywateli polskich za granicą, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 9 i ust. 2 pkt 1 lit. c, a także okresy, o których mowa w art. 7 pkt 8, uwzględnia się pod warunkiem stałego zamieszkania zainteresowanego na obecnym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Okresy zatrudnienia, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a, wykonywanego na obszarze Państwa Polskiego w czasie, gdy obszar ten nie wchodził w skład Państwa Polskiego, oraz okresy pracy przymusowej, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 lit. a i b, uwzględnia się pod warunkiem stałego zamieszkania zainteresowanego na obecnym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Okresów, o których mowa w ust. 1 i 2, nie uwzględnia się przy ustalaniu prawa do świadczeń, jeżeli z ich tytułu jest wypłacane świadczenie rentowe z instytucji zagranicznej inne niż renta z ubezpieczenia dodatkowego.

Art. 10.

1. Przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,

jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Art. 11.

Jeżeli okresy, o których mowa w art. 6, 7 i 10, zbiegają się w czasie, przy ustalaniu prawa do świadczeń określonych w ustawie uwzględnia się okres korzystniejszy.

Art. 88.

1. Emerytura i renty podlegają okresowej waloryzacji od dnia 1 marca roku kalendarzowego następującego po roku kalendarzowym, w którym wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie od roku kalendarzowego, w którym była przeprowadzona ostatnio waloryzacja, wynosi co najmniej 105,0 %.

2. Waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik waloryzacji.

3. Waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację.

4. Waloryzacja obejmuje emerytury i renty przyznane przed terminem waloryzacji.
5. Jeżeli przez okres 2 lat kalendarzowych następujących po roku kalendarzowym, w którym przeprowadzono ostatnią waloryzację, wskaźnik, o którym mowa w ust. 1, nie osiągnął co najmniej 105,0 %, waloryzację przeprowadza się od dnia 1 marca następnego roku kalendarzowego.

Art. 104.

1. Prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu, na zasadach określonych w ust. 3-8 oraz w art. 105, w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 2 oraz z tytułu służby wymienionej w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 6.

1a. Dla emerytów i rencistów prowadzących pozarolniczą działalność za przychód, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje się przychód stanowiący podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych.

2. Za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 1, uważa się zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie pozarolniczej działalności, z uwzględnieniem ust. 3.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również do emerytów i rencistów osiągających przychód z tytułu działalności wykonywanej za granicą.

4. Przepisy ust. 1, 1a i 2 stosuje się również do osób wyłączonych z obowiązku ubezpieczenia społecznego z tytułu ustalenia prawa do emerytury i renty lub wykonujących działalność niepodlegającą obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z uwagi na podleganie temu obowiązkowi z innego tytułu.

5. Przepisów ust. 1-4 nie stosuje się do honorariów z tytułu działalności twórczej i artystycznej.

6. Za przychód, o którym mowa w ust. 1, uważa się również kwoty pobranych zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego oraz wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, wypłacanego na podstawie przepisów Kodeksu pracy, i kwoty świadczenia rehabilitacyjnego i wyrównawczego, zasiłku wyrównawczego i dodatku wyrównawczego.

[4]

(do art. 2 ust. 6 i art. 3 ust. 2)

Ustawa

z dnia 19 czerwca 1997 r.

o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest

(j.t. Dz.U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20 ze zm. ost. zm. z 2005 r. Nr 10, poz. 72)

Art. 6.

1. Osobom spełniającym warunki do uzyskania statusu bezrobotnego i prawa do zasiłku dla bezrobotnych, określone w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001), przysługuje świadczenie przedemerytalne, o którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr 120, poz. 1252), jeżeli posiadają okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat były zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy w zakładach wymienionych w załącznikach nr 2 i 3 do niniejszej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3."

2. Do okresu zatrudnienia, o którym mowa w ust. 1, zalicza się okresy:

1) zatrudnienia w zakładach wymienionych w załącznikach nr 2 i 3 oraz w przedsiębiorstwach powstałych w wyniku przekształcenia, podziału lub połączenia tych zakładów lub w przedsiębiorstwach korzystających z ich majątku do czasu zaprzestania produkcji wyrobów zawierających azbest i oczyszczenia tych zakładów z azbestu, nie później jednak niż do 31 grudnia 1999 r.;

2) zatrudnienia w innych przedsiębiorstwach, jeżeli pracownik był oddelegowany i wykonywał stałe pracę na terenie zakładów, których mowa w pkt 1.

3. Prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie spełniającej warunki, o których mowa w ust. 1 i 2, która w dniu wejścia w życie ustawy była zatrudniona w zakładach wymienionych w ust. 2, a rozwiązanie stosunku pracy z ostatnim pracodawcą nastąpiło z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

[5]

(do art. 24 ust. 2 pkt. 1 i ust. 4 oraz art. 30 ust. 1)

Ustawa

z dnia 14 grudnia 1994 r.

o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu

(j.t. Dz.U. z 2003 r. Nr 58, poz. 514 ze zm. ost. zm. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001)

Art. 27.

1. Prawo do zasiłku nie przysługuje bezrobotnemu, który:

3) w okresie 6 miesięcy przed zarejestrowaniem w powiatowym urzędzie pracy rozwiązał stosunek pracy (stosunek służbowy) za wypowiedzeniem albo na mocy porozumienia stron, chyba że porozumienie stron nastąpiło z powodu upadłości, likwidacji pracodawcy lub zmniejszenia zatrudnienia z przyczyn dotyczących pracodawcy albo rozwiązanie stosunku pracy za wypowiedzeniem lub na mocy porozumienia stron nastąpiło z powodu zmiany miejsca zamieszkania;

4) w okresie 6 miesięcy przed zarejestrowaniem się w powiatowym urzędzie pracy spowodował rozwiązanie ze swej winy stosunku pracy (stosunku służbowego) bez wypowiedzenia;

5) otrzymał przewidziane w odrębnych przepisach świadczenie w postaci jednorazowego ekwiwalentu pieniężnego za urlop górniczy, jednorazowej odprawy socjalnej, zasiłkowej, pieniężnej po zasiłku socjalnym, jednorazowej odprawy warunkowej lub pieniężnej bezwarunkowej;

6) otrzymał odszkodowanie za skrócenie okresu wypowiedzenia umowy o pracę.

2. Bezrobotnemu, o którym mowa w ust. 1, spełniającemu warunki określone w art. 23 zasiłek przysługuje:

1) po okresie 90 dni - w przypadku wymienionym w ust. 1 pkt 2;

2) po okresie 90 dni, od dnia zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy - w przypadku wymienionym w ust. 1 pkt 3;

3) po okresie 180 dni, od dnia zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy - w przypadku wymienionym w ust. 1 pkt 4;

4) po upływie okresu, za który otrzymał ekwiwalent, odprawę lub odszkodowanie, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6.

Art. 371.

2. Świadczenia przedemerytalne przysługują od następnego dnia po dniu zarejestrowania się uprawnionej osoby w powiatowym urzędzie pracy albo od następnego dnia po dniu złożenia wniosku i dokumentów niezbędnych do ustalenia tych uprawnień, z zastrzeżeniem art. 27 ust. 1 pkt 3-6 i ust. 2 pkt 2-4.

[6]

(do art. 24 ust. 2, pkt. 3)

Ustawa

z dnia 8 września 2000 r.

o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”

(Dz.U. Nr 84, poz. 948 ze zm. ost. zm. z 2006 r. Nr 10, poz. 72)

Art. 58.

1. Świadczenia przedemerytalne dla osób zatrudnionych w PKP na podstawie stosunku pracy nawiązanego przed dniem 7 września 1999 r., a następnie w okresie po dniu 18 maja 2000 r. przed dniem 1 stycznia 2001 r. zwolnionych z PKP z przyczyn dotyczących zakładu pracy, ustalone na podstawie przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, od dnia przejścia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznawania i wypłaty świadczeń przedemerytalnych, są finansowane z budżetu państwa, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. PKP SA refinansuje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych równowartość 10% kwoty świadczeń przedemerytalnych, o których mowa w ust. 1.

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, określi, w drodze rozporządzenia, tryb przekazywania przez PKP SA na konto Zakładu Ubezpieczeń Społecznych środków, o których mowa w ust. 2, mając na uwadze zapewnienie terminowości przekazywania tych środków.

Opracował: Jerzy Płaza